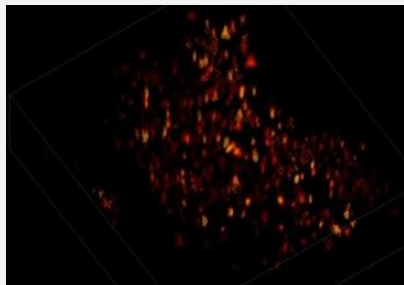


نبرد در تاریکی؛ وقتی الگوریتم‌ها جای گلوله را می‌گیرند

متخصص هوش مصنوعی و مدرس دانشگاه با ترسیم تصویری ژرف و دقیق از میدان نبرد آینده عنوان کرد: فضای داده و ادراک جای خاک‌ریزهای سنتی را گرفته است.



متخصص هوش مصنوعی و مدرس دانشگاه با ترسیم تصویری ژرف و دقیق از میدان نبرد آینده عنوان کرد: فضای داده و ادراک جای خاک‌ریزهای سنتی را گرفته است.

به گزارش خبرنگار مهر؛ در جهانی که مرز میان جنگ فیزیکی و نبردهای شناختی به سرعت در حال فروپاشی است، یادداشت اخیر مرضیه حدادی، دکترای هوش مصنوعی و مدرس دانشگاه، با عنوان «جنگ ادراک: غافلگیری‌های سایبری یا تسلیحات الگوریتمی؟» تصویری ژرف و دقیق از میدان نبرد آینده ترسیم می‌کند؛ نبردی که در آن ادراک، اعتماد و تصمیم‌گیری، به جای خاک و سلاح، به اهداف اصلی بدل شده‌اند.

الگوریتم به جای گلوله

نویسنده در یادداشت خود با استناد به اظهارات اخیر سفیر رژیم صهیونیستی در ایالات متحده، که از «غافلگیری‌هایی» سخن گفته بود که عملیات‌های کلاسیک پیشین را ابتدایی جلوه می‌دهند، به تحولی راهبردی در نوع تهدیدات نظامی اشاره می‌کند. به عقیده وی، این تهدیدات دیگر از جنس آتش و فولاد نیستند، بلکه ترکیبی پیچیده از الگوریتم‌های یادگیرنده، عملیات‌های سایبری، پلتفرم‌های اجتماعی و جنگ روانی هستند که معادلات قدرت را بازنویسی می‌کنند.

تسخیر ذهن با گوشی هوشمند

حدادی نقش گوشی‌های هوشمند را که درگاه اصلی تعامل دیجیتال شهروندان محسوب می‌شوند، در این میدان نوین برجسته می‌سازد. از دید او، حملات بدون کلیک با جاسوس‌افزارهایی نظیر پگاسوس و همچنین مهندسی افکار عمومی با استفاده از اخبار جعلی و الگوریتم‌های دست‌کاری شده در شبکه‌های اجتماعی، همگی گواهی بر آن هستند که فضای داده و ادراک، جای خاک‌ریزهای سنتی را گرفته است. به گفته او، هوش مصنوعی مولد با تحلیل داده‌های رفتاری کاربران، محتوایی شخصی‌سازی شده تولید می‌کند که اثربخشی روانی آن فراتر از تبلیغات کلاسیک است.

ادراک به مثابه هدف نظامی

بر اساس همین دیدگاه، در این میدان، ترس و ابهام نه تنها پیامدهای جنگ، بلکه سلاح‌هایی راهبردی به شمار می‌روند که انسجام اجتماعی را هدف می‌گیرند. اخبار جعلی، اطلاعات دست‌کاری شده و ادراک‌های ساختگی، در این میدان دیگر ابزارهای رسانه‌ای صرف نیستند، بلکه می‌توانند به ابزارهایی با اثرگذاری معادل یک حمله فیزیکی نظامی بدل شوند.

تاب‌آوری در برابر جنگ نامرئی

یادداشت با ارائه راهکارهایی عملی برای مقابله با این تهدیدات ادامه می‌یابد. بر همین اساس، رمزنگاری پیشرفته، استفاده از «VPN»‌های ایمن، آموزش سواد دیجیتال و بهره‌گیری از فناوری‌هایی مانند بلاک چین و سامانه‌های هوش مصنوعی برای شناسایی ناهنجاری‌های اطلاعاتی، از جمله تدابیری هستند که نویسنده بر آن‌ها تأکید دارد. به عقیده حدادی، این راهکارها نه تنها دفاعی فنی، بلکه مقاومتی شناختی در برابر تهدیداتی محسوب می‌شوند که ذهن و اعتماد را نشانه گرفته‌اند.

جمع‌بندی: ذهن، میدان نبرد آینده

یادداشت دکتر مرضیه حدادی با طرح این ایده بنیادین به پایان می‌رسد: «پرسش بنیادین این نیست که دشمن چه سلاحی دارد، بلکه این است که ما چقدر برای حفاظت از فهم، اعتماد و قضاوت‌مان آماده ایم؟» این جمله، نه صرفاً یک هشدار، بلکه زنگ بیدارباشی است برای عصری که در آن امنیت ملی نه تنها به مرزهای فیزیکی، بلکه به مرزهای ذهنی و ادراکی وابسته شده است.

امروزه تسلط بر ذهن ها، چه از طریق مهندسی رسانه ای، چه از راه الگوریتم های شخصی ساز و چه با استفاده از نفوذ نرم، به مؤلفه ای کلیدی در رقابت های ژئوپلیتیک بدل شده است. در چنین فضایی، هر جامعه ای که نتواند از زیرساخت های شناختی و فرهنگی خود محافظت کند، به سادگی طعمه ی بازی های ادراکی دشمن خواهد شد. جنگ های آینده بیش از آن که با انفجار آغاز شوند، با تردید، سردرگمی و فروپاشی اعتماد کلید می خورند.

از همین روی، آینده امنیت ملی و حاکمیت شناختی به میزان آمادگی جامعه برای حفظ شفافیت ادراکی، انسجام شناختی و اعتماد به نهادهای اطلاعاتی و رسانه ای گره خورده است. در نهایت، این یک دعوت به بازنگری در مفهوم قدرت است؛ قدرتی که دیگر صرفاً در زرادخانه های نظامی یا بودجه های دفاعی خلاصه نمی شود، بلکه در عمق ادراکات، باورها و تصمیمات میلیون ها کاربر نهفته است. در چنین شرایطی، آینده، از آن ملت هایی خواهد بود که بتوانند ذهن شهروندانشان را از هجوم خاموش اطلاعات انحرافی مصون بدارند.